

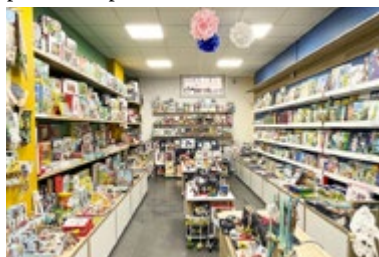
Inštalatér od mestskej časti?

Samospráva sa rozhodla využiť fakt, že obec môže vykonávať podnikateľskú činnosť.

strana 2

V požičovni hračiek

V Hrajke platí: Dotýkať sa a skúšať povolené, priam nutné!

strana 4

Peší sa o chodník budú deliť

To, čo na Vavilovovej končí v trávniku, nie navádzací prvok pre nevidiacich.

strana 6

Ukryté pod polystyrénom

Martin Kleibl plánuje „oživiť“ ďalšie dve z pôvodne ôsmich veľkorozmerných malieb na panelákoch.

strana 8

Aj deti z petržalského basketbalového klubu B.S.C. Bratislava by privítali novú halu.

Príde Petržalka pre neschválený rozpočet o športovú halu?

„Je veľmi pravdepodobné, že športová hala na Pankúchovej sa stavať nebude,“ varoval starosta Ján Hrčka poslancov pred neschválením rozpočtu na decembrom zastupiteľstve. Väčšina petržalských poslancov napriek tomu zahlasovala za stiahnutie rozpočtu z programu a mestská časť sa ocitla v provizóriu.

Verejná športová hala, na ktorú nám MIRRI schválilo 1,2 milióna eur, od začiatku bojuje o svoju existenciu. Hoci ju Petržalka nutne potrebuje, pretože takú, ktorá by spĺňala súťažné parametre pre basketbalistov, volejbalistov, hádzanárov, florbalistov, futbalistov..., nemáme ani jednu. Samospráva spravila nemožné a stihla v šialenom termíne poriešiť stavebné povolenie a reagovať na výzvu MIRRI, ktoré ponúkalo dotáciu v takej výške, akú Petržalka nezískala na športoviská v súčasnosti za 10 rokov!

Starosta v decembri novým poslancom vysvetľoval, že ak neschvália rozpočet, hala nebude mať finančné krytie. Treba totiž na ňu

ešte 500-tisíc z rezervného fondu a ďalších 500-tisíc je nevyriešených. A to treba vyhlásiť verejné obstarávanie na zhotoviteľa a postaviť ju do 31.12.2023.

Vysúťažiť, to chvíľu trvá, vyrobiť komponenty, postaviť, zariadenie, skolaudovať, termíny sa nedajú stihnúť, pokiaľ koncom januára nebudeme mať podpísanú zmluvu, presviedčal starosta poslancov s tým, že aj 75-tisíc eur za už existujúcu dokumentáciu budú vyhodnené peniaze.

Poslanec Pavol Škápik napriek tomu navrhol stiahnutie rozpočtu z programu zastupiteľstva, ako dôvod uviedol, že rozpočet neprešiel odbornými komisiami. Bez diskusie

to prešlo, proti boli členovia SaS. V petržalskom parlamente má 33 z 35 poslancov koalícia Team Vallo – Progresívne Slovensko – SaS, a už na prvom zastupiteľstve sa ukázalo, že starosta sa bez poslancov nepohne.

Poslanci na komisiách, na ktoré sa rozpočet dostal, argumentovali krátkosťou času na jeho preštudovanie. Je pravda, že 24. 11. zložili poslancov sľub, komisie boli 29., 30.11. alebo 1.12. a 13. decembra už bolo zastupiteľstvo, na ktorom mali schvaľovať rozpočet. A faktom je, že po voľbách 2018 sa rozpočet tiež schvaľoval až vo februári 2019 a mestská časť bola v provizóriu.

Čo je provizórium?

Samospráva musí de facto pozastaviť investície. Zároveň musí mesačne hospodáriť maximálne s jednou dvanástinou bežných výdavkov pôvodne schváleného rozpočtu z predchádzajúceho roka.

Pokračovanie na strane 3 ➤

Slovo šéfredaktorky

Vidieť to dobré

Rok 2023 nám začal tak jarne, že samospráva naskladnených 400 ton soli ešte nepotrebovala. Použila ju zatiaľ len v minulom roku. V snahe dokázať, že sú na zimu pripravení, nasolili pracovníci Oddelenia správy verejných priestranstiev chodníky na niektorých miestach už pred snežením možno viac, ako bolo nutné. Diskutéri na sociálnych sieťach nelenili. Mnohí zareagovali spôsobom, ktorý sa v dnešnej dobe stáva dobrým zvykom - pozitívne je samozrejmosťou, chyby treba zvýznamniť. Soli viac než snehu, trpia psy, trávniky budú zase vypálené...

Ja, naopak, verím, že ľudia, ktorí „servisujú“ sídlisko, spravili svoje maximum. Nebolo kedysi v Petržalke bežným zvykom, že vidíte miniatúru odhriatych chodníkov hneď, ako sa objaví prvý sneh. A že to nie je všade dokonalé? A kto nerobí chyby?

Všimnúť si to dobré a pochváliť, motivuje. Permanentná kritika ubíja. Nechcela by som, aby pre ňu títo ľudia, ktorí strávil viac ako 12 hodín v službe, rezignovali.

Do nového roka vám preto želim, aby ste v živote stretávali najmä ľudí, ktorí vás potešia pekným slovom, pochvália aj za maličkosti a vaše chyby budú brat s pochopením a nie nadradenosťou a zlosťou.

Ingrid Jarunková

Inštalatéra či podlahára si raz možno objednáte aj u mestskej časti

Petržalka sa rozhodla využiť fakt, že obec môže vykonávať podnikateľskú činnosť. Miestni poslanci na poslednom zastupiteľstve schválili rozšírenie živnosti napríklad aj o výrobu mliečnych, pekárskych a cukrárskych výrobkov či výrobu hotových jedál.

Samospráva má do roku 2020 Oddelenie správy verejných priestranstiev (OSVP), ktorého zamestnanci prebrali činnosti Miestneho podniku verejnospoločenských služieb Petržalka. Aktuálne zhruba 150 ľudí – záhradníkov, zámočníkov, stolárov, vodoinštalatérov, kúrenárov, elektrikárov, murárov... - opravuje a obnovuje to, čo kedysi

robili externé firmy. „Priebežným rozširovaním portfólia činností, ktoré OSVP zabezpečuje pre potreby MČ Petržalka, rastie potenciál OSVP poskytovať tieto služby obyvateľom MČ Petržalka a firmám pôsobiacich na území mestskej časti. V praxi sa na MČ Petržalka obracajú jej obyvatelia s dopytmi na poskytnutie služieb obsiahnutých v nav-

◀ Takto vyzerá zámočnícka dielňa mestskej časti.

príjmov (súčasne aj služieb obyvateľom Petržalky) je poskytovanie pohostinskej činnosti, mäsiarstva, výroby hotových jedál určených na priamu spotrebu mimo prevádzkových priestorov, či výroba mliečnych výrobkov, prostredníctvom vlastných kapacít najmä v kuchyniach ZŠ a MŠ.“

Starosta na zastupiteľstve uviedol, že samospráva by chcela rozbehnúť projekt ponuky cateringu v druhej polovici tohto roka. Zdá sa mu logické využiť 160 zamestnancov a 31 kuchýň v ZŠ a MŠ.

O tom, že mestská časť má čo ponúknuť, svedčí napríklad aj dopyt po cyklostojanoch z ich dielne, ktoré vedľa vyrobiť, doteraz ich však nevedeli prediť.

Medzi živnosťami, ktoré bude môcť mestská časť využiť na podnikanie je napríklad aj zámočníctvo, diagnostika a opravy cestných motorových vozidiel, opravy karosérií, kamenárstvo, stolárstvo, murárstvo, tesárstvo, pokrývačstvo, klampiarstvo, izolatérsťvo, strechár, vodoinštalatérsťvo a kúrenárstvo, inštalácia a opravy chladiarenských zariadení, podlahárstvo či pohostinská činnosť a výroba hotových jedál určených na priamu spotrebu mimo prevádzkových priestorov. (pn)

„Treťou oblasťou predstavujúcou potenciálny okruh

foto: Marian Dekan

CITROËN C3
ŽIVOT JE KRAJŠÍ VO FARBÁCH

UŽ OD **101 €**/MESIAC

CITROËN odporúča TOTAL. Obrázok vozidla je ilustračný. Cena platí pre podnikateľov pri úrovni Feel Pack, PureTech 83k S&S s využitím financovania od CITROËN FINANCIAL SERVICES, Mix spotreba a emisie CO₂ podľa normy WLTP: 5,5-5,8 l/100km a 120-124g/km. Viac na www.motorpartner.sk

MOTOR PARTNER, Panónska cesta 22, 851 04 Bratislava-Petržalka

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLVÁRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

Stravné sa zvyšuje takmer dvojnásobne

„V priemere na 20 pracovných dní v mesiaci budú pri stravovaní v našich jedálňach musieť rodičia siahnuť do vrecka o asi 20 eur hlbšie,“ uviedla hovorkyňa Petržalky Mária Halašková.

pre deti a žiakov, ako aj zamestnancov.

„Samozrejme, vieme, že je to nepopulárne riešenie. Je však potrebné si uvedomiť, že rozhodnutím vlády samosprávy prišli o stovky miliónov eur, ktorými by inak mohli aj takéto zdražovanie aspoň sčasti dotovať,“ vysvetľuje starosta Petržalky Ján Hrčka s tým, že

najľudnatejšie sídlisko zďaleka nie je jediné, ktoré k zvýšeniu príspevku na stravu muselo pristúpiť. „Všetci vidia, že sa to deje naprieč Slovenskom a naprieč hlavným mestom, ktoré je vzhľadom na najvyššie životné náklady rastom cien zasiahnuté najvýraznejšie.“ (mh) foto: Zdroj Školská jedáleň Pankúchova

Dve pobočky pošty v Petržalke končia

Prevádzka Slovenskej pošty na Pečnianskej ulici bude definitívne zatvorená a zrušená od 1. februára 2023 a prevádzka na Holíčskej od 1. marca.

Zvyšných päť pobočiek - na Vlasteneckom námestí, Jiráskovej, Einsteinovej, Furdekovej a Jasovskej ulici zostáva otvorených. Pošta okrem nich prevádzkuje v Petržalke 10 BalíkoBOX-ov.

Mestská časť informo-

vala, že dôvody zatvorenia pobočiek nepozná, rozhodnutie neprivilovala s nadšením, bohužiaľ, na jeho zvrátenie nemá dosah. „V mene našej samosprávy v najbližších dňoch navrhujeme Slovenskej pošte niekoľko riešení situá-

cie v snahe nielen zachovať, ale aj zlepšiť poštové služby v Petržalke. Jedným z nich je aj prípadné otvorenie franšízových pobočiek pošty priamo pod naším úradom či našimi organizáciami. Vopred však upozorňujeme, že podmienky takejto spolupráce, ako aj konečné slovo v tomto procese opäť určujú zástupcovia štátneho podniku,“ uviedla hovorkyňa Mária Halašková. (pn) foto: Matúš Husár

► Pokračovanie zo strany 1 Starosta upozornil, že provizórium ovplyvní napríklad aj opravy chodníkov. Mestská časť ich chce opravovať vo vlastnej réžii, chcela na to nakúpiť techniku, celý proces sa odsúva. „To, keď sa niekto bude pýtať, prečo sa v roku 2023 urobilo menej,“ skonštatoval.

Provizórium má vplyv aj na dotácie pre občianske združenia a jednotlivcov. (viac na str.6-7). „Rozpočtové provizórium predstavuje problém aj ktoré môžu v tejto chvíli využívať iba jednu dvanásťtinu prvého schváleného rozpočtu predchádzajúceho roka. V čase, kedy organizácie budú nutne potrebovať od začiatku roka vyššie náklady na Facebooku poslankyňa Viera Némethová.

Najbližšie zastupiteľstvo, na ktorom sa už rozpočet

môže schváliť, je naplánované na 14. februára. V januári sme sa pýtali hovorkyňa Petržalky, či je teda téma haly ešte vôbec aktuálna. „Zmluva na zhotovenie multifunkčnej športovej haly Pankúchova bola podpísaná ešte koncom minulého roka. Rovnako už na úcte mestskej časti pristála nenávratná účelová dotácia vo výške 1,2 milióna eur,“ povedala nám. „Teraz je loptička na strane poslancov miestneho zastupiteľstva, aby zabezpečili krytie na spoluúčasť. Veríme, že sa to podarí a my budeme môcť halu postaviť do konca roka 2023. Termíny takto veľkých stavebných projektov sú však šibeničné, preto platí, že ak poslanci rozpočet nestihnú schváliť v najbližších týždňoch, realizácia športovej haly bude reálne ohrozená a mestská časť bude musieť nielen vrátiť 1,2 milióna eur, ale aj konštatovať, že vypracovania všetkých projektových dokumentácií boli zbytočné.“ (in) foto: B.S.C. Bratislava

Galantéria v Petržalke
Svetové kľbky

PREŠTAHOVALI SME SA DO NOVÝCH PRIESTOROV

Námestie hraničiarov 6/B, Bratislava - Petržalka

Otvoríme 24.01.2023

U nás nájdete: priadze, pomôcky na ručné práce, zipsy, gombíky, nite, stuhu, gumy, atď...

Námestie hraničiarov 6/B, Bratislava - Petržalka
www.svetoveklbka.sk

Vedeli ste, že v Petržalke máme požičovňu hračiek a kníh pre deti?

Keď vstúpite do Hrajky, nezaútočia na vás haldy škatúľ, ani sa nedusíte v záplave ružovej ako v štandardných hračkárstvach. Drevené hračky v jemných pastelových farbách sú uložené s citom, na pultoch v úrovni očí a rúk detí. Tu totiž platí: Dotýkať sa a skúšať povolené, priam nutné!

Hrajka sa nachádza na ulici neďaleko kostola. Tým, že je z opačnej strany ako poliklinika, je v nevýhode. Veľa Petržalčanov o tomto krásnom hračkárstve spojenom s požičovňou nevie. A to je škoda. Objavíte tu totiž nádherné drevené hračky, ktoré vydržia aj dve-tri generácie a množstvo kníh pre deti do 10 rokov. Žasnem nad celou kaderníckou sadou, ešte aj fén je drevený. Drevený je gril aj grilovacie ihly, aj pochutiny na ne.

„Od začiatku sme mali jasno v tom, že sa chceme vyhýbať plastu a uprednostňovať recyklovateľné materiály,“ hovorí mi Eva Suchá, ktorá s manželom otvárala Hrajku minulý rok. Ukazuje mi zmrzlinový pultík, hračku, ktorá kombinuje drevo a magnety, takže si deti môžu bez problémov nabrat zmrzlinu a uložiť ju do kornútka a ozdobiť keksom. Je to vraj najžiadanejšia hračka aj v požičovni. Rúra na pečenie zas ukrýva pizzu, ktorá sa dá nakrájať a ozdobiť, drevená torta dokonca hrá. Veľmi obľúbené sú vraj gulôčkové dráhy aj hudobné nástroje. Napodiv menej vláčiky. Výber pre deti od narodenia do 5 rokov je tu skutočne širo-

ký. Staršie zaujmú najmä spoločenské hry. „Poznáte Hmataj a nájdí?“ pýta sa ma pani Eva. Nepoznám... „Najskôr si vylosujete predmet, ktorý musíte vzápätí nájsť vo vrecúšku, bez toho, aby ste pozerali dnu. Len hmatom. Vyskúšajte,“ hovorí mi. Hľadala som mesiac, nahmatala baklažán... Trocha sa hanbím. „Nič si z toho nerobte, deti sú v tejto hre lepšie ako dospelí,“ smeje sa pani Eva. Tá hra je výborná. Keby mi ju však nevysvetlila, zrejme ju prehliadnem. „Prá-

ve preto sa u nás v raji. Veď to zákazníkovo venujeme. Bez problémov im ukážeme aj, ako hračky fungujú, pretože ich vďaka našej požičovni máme veľa rozbalených.“ Pani Eva ukazuje na vystavený žerjav a hovorí, že mnoho detí sem chodí ako do herne. Skúšajú a testujú, zatiaľ čo ich mamy vyberajú knižky, ktoré sa tiež dajú požičať. Potom si vezmú domov „svojho favorita“ a po pár dňoch či týždni ho prídu vymeniť za iného.

Nevraciame, ale vymieňame

Eva Suchá je Petržalčanka. Vyrástla vo vedľajšom vchode, dodnes tu žijú jej rodičia. „Keď mala moja dcéra rok a pol, boli sme v období obmieňania hračiek,“ spomína, ako hľadala tie zmyslupnejšie a hodnotnejšie. Drevené hračky sú krásne, vydržia viac, ale sú drahšie. Preto vznikla Hrajka - hračkárstvo aj požičovňa v jednom. „Vaša trojročná dcéra sa tu musí cítiť ako v raji. Veď to zákazníkovo venujeme. Bez problémov im ukážeme aj, ako hračky fungujú, pretože ich vďaka našej požičovni máme veľa rozbalených.“

▲ Farebné bodovanie uľahčuje orientáciu pre klientov požičovne.

▲ „Od začiatku sme mali jasno v tom, že sa chceme vyhýbať plastu a uprednostňovať recyklovateľné materiály,“ hovorí mi Eva Suchá.

skú izbu,“ hovorím pani Eve. „Mám výhodu, že si dieťa môžem nosiť do práce,“ reaguje so smiechom. „Všetky hračky už pozná. Keď príde nejaká nová, je ako skener. Ihneď zbadá, čo pribudlo.“ Aj vďaka dcére pani Eva pochopila, ako

s dieťaťom konzultovať vrátenie. „Pýtam sa jej: Nejdeme túto hračku vymeniť už za inú? Keby som jej povedala „vrátiť“, samozrejme, odmietne. Ale vymeniť za novú, to je lákavé. Preto my hračky nevraciam, ale vymieňame,“

Z dreva môžu byť prístroje pre malého lekára, aj kadernícka sada. Nájdete tu hračky zo svojho detstva, aj nové kreatívne hry. Nás očarila hra Hmataj a nájdí, ktorá ponúkne zábavu aj pre dospelých.

hovorí a odporúča to aj ostatným mamičkám.

Požičovňa nastavila tak, že neobmedzila časový rámec na týždeň či dva. Nechcela, aby mamy museli vyslovovať vetu: Tá kuchynka už musí spať, lebo mám zaplatený len týždeň! Nechcela, aby bol z požičiavania stres. V jej požičovni zaplatíte napríklad mesačný paušál 16 eur a hračky do 30 eur - (v predajni vám orientáciu uľahčuje farebný bodový systém pri každej cenovke) - si môžete požičiavať a vymieňať viackrát mesačne podľa potreby dieťaťa. „Máme zo desiat mamičiek, ktoré prídu aj každých 4-5 dní a vymenia hračky za iné. Je zaujímavé, že kým pri klasickom nákupe zostáva štandard: bábiky pre dievčatá, autička pre chlapcov, v požičovni sa stáva, že si chlapec odnáša domov kuchynku a dievča zase kutilský stolček s náradím. V predajni si hračky vyskúšali a presvedčili rodičov,“ hovorí Eva Suchá.

S malými nehodami sa ráta

Neplytvaj a zbytočne nehromadiť veci je aktuálny trend, ktorý požičovni praje. Pani Eva odporúča najmä mamičkám, ktoré majú prvé dieťa, hračky nenakupovať, ale rovno požičiavať. „Keď majú deti menej hračiek, viac

Je zaujímavé, že kým pri klasickom nákupe zostáva štandard: bábiky pre dievčatá, autička pre chlapcov, v požičovni sa stáva, že si chlapec odnáša domov kuchynku a dievča zase kutilský stolček s náradím.

si ich užijú a sú omnoho kreatívnejšie pri hre,“ hovorí.

Niektorí rodičia sa obávajú, že ich deti požičaný produkt poškodia. „S malými nehodami sa ráta,“ upokojuje pani Eva. „Ak je to zásadná súčiastka, tak to riešime, ale pokiaľ stratia jednu z tridsiatich kociek, nič sa nedeje. Donesú, keď nájdú, alebo aj nie. Okrem toho vieme mnohé

hračky opraviť. S manželom máme aj vlastnú výrobu, isté komponenty dokážeme sami vyrobiť. Sme malá rodinná firma, takže nehody riešime individuálne a s citom k zákazníkovi.“

Navyše požičovňa otostovala aj odolnosť drevených hračiek. Osvedčili sa. Na rozdiel od plastových vydržia nápor aj živých detí a možno ich požičať aj osem až desaťkrát.

Zaujímá ma, či sa stáva, že si dieťa tak zamiluje hračku, že sa jej odmieta vzdať aj po niekoľkých týždňoch. „Bežne. Vtedy mamičke ponúkame možnosť

hračku odkúpiť s férovou zľavou vzhľadom k opotrebeniu a navyše ako bonus aj predĺžime program požičovne.“

Členovia požičovne sú zväčša z blízkeho okolia. K hračkárstvu tu majú doslova cez cestu. Spomedzi niekoľkých desiatok je však zopár aj mimobratislavských. Tí hračky dostávajú v balíkoch a vracajú zadarmo cez Packetu. Hrajka je podacím aj výdajným miestom Packeta a pani Eva si to pochvaľuje. Viac ľudí tak objaví ich detské kráľovstvo. Pretože hoci majú aj e-shop, ľudia k nim chodia radšej osobne. Vyskúšajte aj vy, je to pekný zážitok.

(in)

foto: Marian Dekan

HRAJKA
HRAČKÁRSTVO A POŽIČOVŇA HRAČIEK

● DREVENÉ HRAČKY
● KNIHY PRE DETI
● KREATÍVNE POTREBY

📍 Strečnianska 9, Bratislava V
Po-pia 10-18 hod., so 9-12 hod.
www.hrajka.sk

Z vianočných stromčekov budú knižnice

V Petržalke osadilo hlavné mesto a OLO približne 200 drevených ohrádok na uloženie vianočných stromčekov. Zbery budú v našej mestskej časti prebiehať každý piatok do 25. februára.

Týmto riešením sa chce hlavné mesto vyhnúť každoročnému problému s rozhádzanými stromčekmi v uliciach a zabrániť tak znečisteniu verejných priestranstiev.

Navyše stromčeky dostanú šancu na druhý život. Mesto sa dohodlo s dvoma firmami, ktoré ich spracujú na drevotrieku a vo finále premenia na knižnice. V počte 150 kusov následne poputujú na miesta, kde chýbajú a potešia najviac.

Pred uložením stromčeka do ohrádky je potrebné zbaviť ho akýchkoľvek ozdôb, pozlátok či obalov, keďže takéto stromčeky nie je možné ďalej spracovať a spolu so zmesovým odpadom končia v Zariadení na energetické využitie odpadu.

Plnú, poškodenú alebo znečistenú ohrádku môžu obyvatelia nahlásiť zákazníkemu centru OLO mailom na zakazka@olo.sk alebo telefonicky na +421 2 50 110 111.

(mh)
foto: in

Vo štvrtok 12.1., deň pred zberom stromčekov, to na Medvedovej vyzeralo, že živé vianočné stromčeky doma ľudia z okolia ani nemali, na Dvoroch 4 akoby to bolo presne naopak.

Chodci si budú musieť zvyknúť na združený chodník

„Je toto na Vavilovovej navádzacia lišta pre nevidiacich? Prečo končí v trávniku?“ S touto otázkou sa na nás obrátila čitateľka Hana.

Pre vysvetlenie, tento prvok slúži na oddelenie cyklotrasy a chodníka pre peších. Je totiž súčasťou cyklotrasy č. 13 – Rusovská cesta – Čerňyševského – Lávka Einsteinova, ktorú realizuje mestská časť. „Ide o chodník s dlažbou, ktorá selektuje peších od cyklistov. Tzv. bublinková je pre peších, vodiaca je zas pre cyklistov. To, že v oblúku končí táto dlažba, je v zmysle odsúhlasenej projektovej

dokumentácie stavebným úradom v stavebnom konaní. Zákazka nateraz nie je skolaudovaná a odovzdaná, preto máme za to, že je to stále 'stavenisko'. Všetky ostatné práce na dokončení budú realizované až pri vhodných poveternostných podmienkach a vyšších teplotách. Rovnako tak bude doplnený aj vodorovný a zvislý značenie, informoval nás Dávid Pavlík, odborný referent referátu ko-

▲ *Nech vyzerá tento prvok na chodníku akokoľvek podivne, je v poriadku. Chybu budú robiť skôr chodci, keď po doplnení značenia nebudú kráčať po ľavej strane.*

(in)
foto: in

Samospráva zbavila Ovsišťe haraburdy

Stánok na Ovsíštskom námestí pred Nákupným strediskom - Bratislavský bol roky nefunkčný. Koncom septembra 2020 horel, okolo neho aj v ňom sa začali hromadiť odpady. Hoci stojí na pozemku mesta, napokon ho 12. januára odstránila mestská časť.

Mestská časť mala záujem odstrániť ho hneď po požiari, to však nebolo možné, pretože bol predmetom exekučného konania. „Pán, na ktorého bolo exekučné konanie vydané, niekoľko rokov nerea-

goval na výzvy a predvolania od exekútora. Zároveň je proti nemu vedených aj niekoľko ďalších exekučných konaní,“ informoval nás Dávid Pavlík z komunikačného oddelenia Petržalky. Samospráva preto

začala spolupracovať s exekútorským úradom na odstránení stánku. Podarilo sa.

„Mestská časť pristúpila 12. januára k vykonaniu exekučného konania a odstráneniu stánku na Ovsíštskom námestí. Jeho

zly stav ohrozoval ľudské zdravie i životné prostredie, zároveň sa v jeho okolí zhromažďovali skupinky neprispôsobivých občanov i ľudí bez domova. Odstránenie stánku tak napokon na vlastné náklady zabezpečila mestská časť Bratislava-Petržalka cez svoje oddelenie správy verejných priestranstiev, predovšetkým s cieľom vyhnúť sa ďalšiemu znečisteniu v jeho bezprostrednom okolí. Veľká

vdaka patrí aj kolegom z právneho referátu Miestneho úradu Bratislava-Petržalka, ktorí zastrešovali celý proces a komunikáciu s exekútorom.“ (pn)
foto: MČ Petržalka

Vedľajšia radiálna trasa

Čerňyševského ul. – Wolkrova ul. – 13 (S386)

Trasa začína mimoúrovňovou lávkou pre chodcov a cyklistov ponad Einsteinovu ul. Lávka vyúsťuje na Čerňyševského ul., odkiaľ cyklotrasa pokračuje po existujúcej upokojenej komunikácii (Zóna 30). Na konci Čerňyševského ul. odbočuje vľavo a ďalej pokračuje po chodníkoch až po križovanie Rusovskej cesty ako cestička pre chodcov a cyklistov s oddelenou prevádzkou. Za križovaním Rusovskej cesty sa krátkou navrhovanou samostatnou cyklistickou cestičkou pri Chorvátskom ramene napojí na trasu č. 8.

Získajte dotáciu na svoj projekt

Organizácie v Petržalke môžu mestskú časť opäť požiadať o dotácie. Žiadosti od dvoch do päťtisíc eur je nutné poslať do 15. februára.

Samospráva sa dotáciami snaží podporiť neziskové organizácie, združenia a spolky, ale aj menšie športové kluby či fyzické osoby, ktoré svojimi aktivitami prispievajú k rozvoju Petržalky. Každoročne na to vyčleňuje zo svojho rozpočtu 100-tisíc eur. Konečnú výšku peňazí na tento účel v roku 2023 však nateraz odhadnúť nevie. Dôvodom je neschválenie rozpočtu na decembrovom miestnom zastupiteľstve.

■ Žiadosti o menšie dotácie do 2000 eur je možné podávať až do 31. októbra 2023 a schvaľuje ich priamo starosta Ján Hrkča.

■ Žiadosti o dotácie od 2000 do 5000 eur treba elektronicky doručiť do 15. februára 2022. O pridelení konkrétnej dotácie v Petržalke spravídla rozhodujú dotáčnicke komisie a vo finále ich schvaľuje miestne zastupiteľstvo.

Podávanie žiadostí prebieha posledné roky výlučne elektronicky cez portál PETRZALKA.EGRANT.SK. Žiadosť je potrebné zaslať aj s povinnými prílohami, no najdôležitejšie je dodržať termíny. Tie vzhľadom na platné VZN zostávajú rovnaké aj napriek rozpočtovému provizóriu.

„Žiadosti o dotácie na projekty síce prijímame, ale dočasne ich nebudeme vyhodnocovať a nevieme zaručiť ani ich schválenie. Všetko bude závisieť od (ne)schválenia návrhu rozpočtu pre aktuálny rok na najbližšom zastupiteľstve, ktoré je naplánované na polovicu februára,“ upozorňuje zástupkyňa petržalského starostu Iveta Jančoková.

Zatiaľ čo v roku 2021 mestská časť v tejto dotačnej schéme podporila 48 projektov, v roku 2022 ich bolo až o 16 viac, a to aj vďaka navýšenej sume o ďalších 40-tisíc eur. Sumár každoročne pridelovaných dotácií so zoznamom úspešných i neúspešných žiadateľov nájdete na webe.petrzalka.sk.

(mh)
foto: Shutterstock

NOVOROČNÝ VÝPREDAJ

Oblíbené vozidlá s jedinečnými zľavami idú k Vám

ZADARMO

POVINNÉ ZML. POISTENIE

ZIMNÉ PNEU

ZĽAVY AŽ 3 000 €

AKONTÁCIA OD 0 %

BRATISLAVA, Panónska cesta 39, Po-Ne 8 - 20h

AAA AUTO

0800 100 100 | aaaauto.sk

Akcija „Novoročný výpredaj“ každý zákazník, ktorý si kúpi motorové vozidlo v hodnote vyššej ako 2 500€ s rokom výroby od roku 2001 môže získať jeden z benefitov: povinné zmluvné poistenie, alebo zimné pneumatiky, alebo zľavy až do 3 000€ alebo akontáciu od 0% (viac info na Akcia „0% akontácia“). Akcia sa vzťahuje na motorové vozidlá, uvedené na webovej stránke www.aaaauto.sk/zlavy. Spoločnosť AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. vykonáva finančné sprostredkovanie pre viacerých obchodných partnerov. Finančné inštitúcie, s ktorými má uzavreté nevýhradné zmluvy o spolupráci: VUB a.s., Home Credit Slovakia, a.s., COFIDIS SA, pobočka zahraničnej banky, ESSOX FINANCE, s.r.o., Generali Poistovní, pobočka poisťovne z iného členského štátu, Wüstenrot poisťovňa, a.s., KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, Fortegia Europe Insurance Company Ltd., AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. je samostatný finančný agent vykonávajúci finančné sprostredkovanie v sektore poistenia alebo zaisťovania a sektore poskytovania úverov, úverov na bývanie a spotrebiteľských úverov zapísaný v registri pod číslom 203771 vedenom Národnou bankou Slovenska. Akciu je možné využiť na akékoľvek pobočke spoločnosti AUTOCENTRUM AAA AUTO a.s. na území Slovenskej republiky. Akciu nie je možné kombinovať s inými prebiehajúcimi akciami a zľavami a nie je možné ju nárokovať späť. Akcia platí od 04.01.2023 až do odvolania.

Takto by mala vyzerat bočná fasáda domu na Blagoevovej 24 po dokončení.

„Nebolo to bezproblémové. Bolo treba presvedčiť vlastníkov bytov, že malba, ktorá zveladí okolie, je lepšia ako reklama na fasáde,“ spomína na rok 2014 a rekonštrukciu

malby Mier na Osuského.

Bolo to úplne posledné dielo, ktoré sa ešte zachovalo na nezateplenom paneláku. Všetky ostatné už boli pochované pod polystyrénom. Napokon aj fasádu na Osuského

zateplili, výtvarné dielo nahradili farebné pásy. Martin Kleibl prostredníctvom OZ Konduktor však zohnal financie a správčovská spoločnosť mu vyšla v ústrety. Dnes je dom na Osuského

Obnovíme, čo sme pochovali pod polystyrénom?

Martin Kleibl v roku 1985 ako malý sledoval, ako vzniká monumentálna malba na bočnej fasáde domu na Osuského a potom mu celé detstvo spetrovala pohľad z izby. Po 30-tich rokoch bola práve vďaka jeho iniciatíve pre-malovaná na zateplenie. Aktuálne plánuje „oživiť“ ďalšie dve z pôvodne ôsmich veľkorozmerných malieb, ktoré vznikli v Petržalke v 80-tych rokoch.

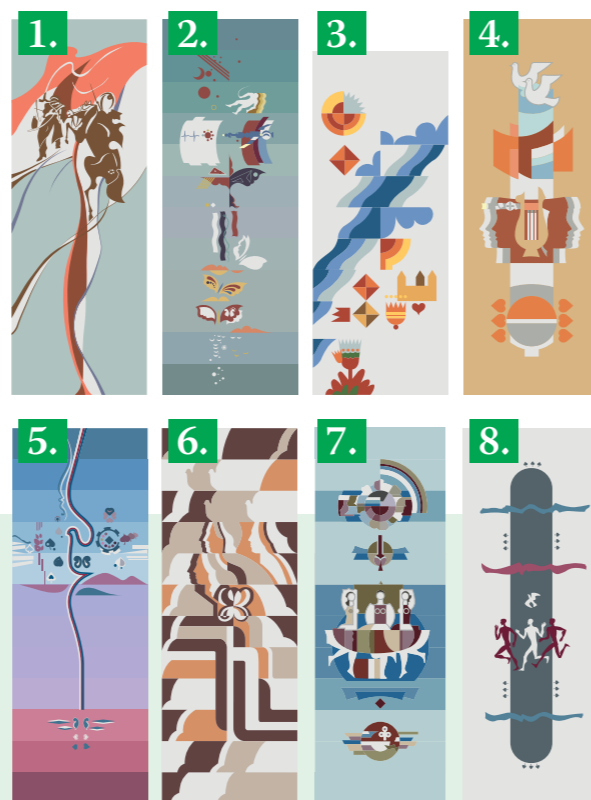
vďaka malbe Jozefa Porubčína v výnimočný.

Vlastníci bytov sú za

Martin minulý rok oslovil zástupcov vlastníkov ďalších dvoch domov, na ktorých kedysi veľkorozmerné malby boli. „Na Blagoevovej som sa stretol so zástupcom vlastní-

kov, ktorý si malbu pamätal z detstva. Pre rekonštrukciu sa nadchol on aj správca a presvedčili aj susedov,“ spomína. „A z Námestia hraničiarov mi tiež prišla kladná odpoveď.“

Zdá sa, že presvedčiť vlastníkov bytov pre verejnospešný projekt, ktorý ich

1. Ivan Schurmann, VOSR, Jasovská 12, 1986
2. Ivan Vychlopen, Vedecko-technický pokrok, Tupolevova 1, 1986
3. Peter Günther, Symboly Bratislavy, Blagoevova 24, 1981
4. Ján Ilavský, Mierová pieseň, Námestie hraničiarov 13, 1983
5. Ivan Vychlopen, Fedinova 2, 1985
6. Jozef Porubčina, Mier, Osuského 1, 1985
7. Ján Ilavský, Radosťný život, Fedinova 24, 1987
8. Oto Lupták, Šport, Romanova 5, 1985

pozdlž predĺzenej električkovej trate. Malby sa tak stanú akýmsi spájajúcim a charakteristickým prvkom sídliska. „Pripadá mi čoraz reálnejšie obnoviť ich na fasádach všetky,“ dodáva Martin Kleibl.

A čo hovorí na výhrady, že socialistické dedičstvo zbytočne obnovovať? „Áno, jedna sa volá VOSR, ale tieto malby nemajú prvoplánové znaky vtedajšieho režimu. Je to odkaz doby, umelecké diela, ktoré by sa nemali len tak ničť.“ ...a nahrádzať ich kanárikovskými panelákmi pomalovanými štvorcami a obdĺžnikmi.

Monumentálne malby

Boli súčasťou výtvarného doriešenia sídliska, okrem estetickéj funkcie plnili aj funkciu orientačnú. Vynímali sa na bočných fasádach 12-poschodových panelákov. Mali rozmery 12 x 36 metrov! Vznikli v 80-tych rokoch – prvá bola v roku 1981 malba Petra Günthera Symboly Bratislavy, posledná v roku 1987 malba Radosťný život od Jána Ilavského na Fedinovej. Od roku 2005

postupne mizli pod zateplením.

„Dlho som sa domnieval, že ich bolo len sedem. Malbu na Fedinovej som objavil len prednedávnom. Nevedel som sa dostať ani k farebnej fotke,“ hovorí Martin Kleibl a vysvetľuje, že všetky malby mu prekreslil Martin Bugár, študent grafického dizajnu na VŠVU len podľa starých fotografií.

Zaujímavosťou je, že motívy monumentálnych malieb budú aj na nových zastávkach

nebude nič stáť, nie je dnes už taký problém. Tým bude skôr získanie financií. Malba na Osuského vyšla na 6-tisíc eur, prispela na ňu Slovenská národná galéria a jednotlivci. Aktuálna suma sa bude pohybovať okolo 10-, až 15-tisíc eur za jednu obnovu.

„Tento rok bude 50. výročie založenia základného kameňa Petržalky ako moderného sídliska. Malba na Námestí hraničiarov by preto mohla byť financovaná z priorit niektorých poslancov. Už som ich zopár oslovil,“ hovorí Martin. Pokiaľ ide o Blagoevovu, plánuje sa uchádzať o dotáciu z mestskej časti, z Nadácie Bratislava, z BSK a časť peňazí možno získa aj z verejnej zbierky. Založil transparentný účet pre všetkých, ktorí by na rekonštrukciu diela chceli prispieť akoukoľvek, aj symbolickou sumou - SK64 0200 0000 0047 0068 4755.

Najkomplikovanejšia bola Holubica z Fedinovej

Obe monumentálne malby by mohli byť obnovené už v priebehu tohto roka. Realizovať ich bude podobne ako malbu na Osuského Stano Marton, ktorý stál aj pri zrode pôvodných diel na panelákových. Roky sa špecializoval na malby na fasády. So smiechom konštatuje, že pomaloval celú republiku, vrátane Prahy.

„Spojil som lásku k horolezectvu a výtvarné cítenie,“ hovorí a spomína niekdajších zamestnávateľov - Slovenský aj český fond výtvarných umení. Po roku 1989 nahradili výtvarné diela na fasádach reklamy. Stano Marton maľoval na steny aj autá... Napokon ho vytlačila digitalizácia, reklamy sa už robia na plachty, je to flexibilnejšie. „Ale aj tie vieme vo výškach natahovať,“ dodáva.

Návrat k petržalským malbám ho teší. Ktorá mu dala najviac zabráť? „Asi Vychlopenova Holubica z Fedinovej. Ten dom ešte nebol obývaný, keď sme naň maľovali. Nechodili výťahy, všetko sme museli

vynášať po svojich a maľovali sme ešte na lanách.“

Spomína, ako mu maliar Ivan Vychlopen aktívne asistoval. Farby na fasádu však miešal Stano Marton, výtvarník s takými obrovskými objemami nemal skúsenosť. „Na tú dobu to boli veľmi kvalitné farby. Veď si zoberte, že tá malba na fasáde vydržala 30 rokov!“

Ako vôbec prvú v Petržalke robili malbu na Blagoevovej od Petra Günthera. Dnes ju už bude obnovovať z plošiny. Maľuje sa na zateplenie, takže v orientácii už nepomôžu ani

► Dom na Osuského 1 po zateplení a rekonštrukcii v roku 2015. Dnes obyvatelia malbu oceňujú.

panely. Príprava malby na fasádu je celá veda. Zrejme lepšie vidieť na vlastné oči, ako vysvetľovať. Máte záujem? Troch horolezcov uvidíte na Blagoevovej možno už na jar či v skorom lete, keď nebude fúkať, ani pršať. „Oživovať“ zabudnuté dielo budú zhruba mesiac. Nutné sú totiž aspoň tri nátery. (in)

foto a vizualizácia: Martin Kleibl

Otvorili sme pre Vás novú pobočku

Pizza Carla Pub Ovsište

Najkvalitnejšia pizza v Bratislave

Burgre, steaky, lokálne špeciality

Čapované pívá Srijany

Živé prenosy

(Premier League, La liga, Liga majstrov ...)

Otvorené
Utorok - Nedel'a 11:00 - 23:00

Kde nás nájdete
Ovsištské námestie 1, Petržalka

pizzacarla.sk

...viac ako len pizza

Bavia vás čísla? Tu sú zaujímavosti z Petržalky 2021

Koho zaujímajú štatistiky, ten ocení Štatistickú ročenku hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2021, ktorú v novembri minulého roka vydal Štatistický úrad.

Nájdete v nej podrobné údaje o hlavnom meste, jeho obyvateľoch, pamiatkach, životnom prostredí, bytovej výstavbe, doprave, vzdelávaní, kultúre, zdravotníctve, aj o tom, v akej sfére Bratislavčania pracujú aj koľko priemerne zarábajú, aká kriminalita stúpa či koľko tropických či ľadových dní sme mali za posledné roky.

Osobitná stať sa venuje mestským častiam. My sme z ročenky, ktorej elektronická verzia je dostupná na internetovom portáli ŠÚ, www.statistics.sk, vybrali niekoľko petržalských a bratislavských zaujímavostí.

■ Petržalka nie je rozlohou najväčšia mestská časť, tou

sú Podunajské Biskupice, ale má najviac obyvateľov – aktuálne 113 377. (V roku 2017 to bolo 103 331.)

■ Najvyššou budovou v našej mestskej časti je 110 metrov vysoký komín, a je to až 17. najvyššia budova v Bratislave.

■ Počet sobášov v Petržalke klesá, v roku 2017 ich bolo 788, oproti 646 v roku 2021. Rovnako klesá počet rozvodov – 237 v roku 2017, 116 v roku 2021. Tento trend sa však týka všetkých mestských častí.

■ Klesá aj počet narodených detí – v roku 2017 ich bolo 1437, v roku 2021 takmer o dvesto menej – 1272.

■ Argumentom pre ukončenie diskusie o obmedzení interrupcií by mohli byť tieto čísla – v roku 2017 sme mali v Petržalke 274 umelých potratov, v roku 2021 len 101. Z roka na rok tieto čísla výrazne klesajú vo všetkých mestských častiach. V celej Bratislave 715 v roku 2017, 384 v roku 2021.

■ Petržalka starne, čo sa prejavuje aj na počte zomretých. V roku 2017 ich bolo 863, v roku 2021 až 1208. Čísla však ovplyvnil aj covid, v roku 2021 naň umrelo 266 ľudí, za rovnaký rok na nádory - 269. Na choroby obehovej sústavy však až 388 ľudí.

■ Prirodzený prírastok mala Petržalka v roku 2017 – 570, v roku 2021 – 64.

■ V roku 2021 sa do Petr-

žalky prisťahovalo 2 280 ľudí, vysťahovalo 2967. Aj preto je celkový prírastok obyvateľstva v záporných číslach.

■ V roku 2021 sa v Petržalke postavilo 300 bytov, takmer polovica 2-izbových, 5-izbových jeden. Pre porovnanie, Záhorská Bystrica postavila 310 bytov, z toho 5-izbových až 65!

■ Priemerný vek Bratislavčana bol v roku 2012 – 41, 59 roka, v roku 2021 – 42, 60. Pre porovnanie obyvateľ Bratislavy V mal v roku 2012 priemerný vek 40, 27, v roku 2021 už vyšší ako bratislavský priemer – 42,76.

■ Priemerná dĺžka trvania manželstva sa rokmi nemení, v roku 2021 je to 14,3 roka, v Bratislave, V – 15,9. Priemerný vek pri rozvoze je v hlavnom meste u mužov 46,1 a u žien 43,2. Najčastejšou príčinou zostáva rozdielnosť pováh, názorov a záujmov.

■ Narodených mimo manželstva je najviac v Bratislave V – 35,73 percenta, bratislavský priemer je 33,16.

■ V Bratislave stúpa počet matiek, ktoré rodili ako 45-49 ročné – v roku 2017 ich bolo 5, v roku 2020 – 21 a v roku 2021 - 15 a mali sme aj dve staršie ako 50 rokov. Priemerný vek prvorodičky je 31,7 oproti roku 2017 kedy mala 30,84.

■ Zaujímavé sú dlhodobé časové rady v ročenke – podľa nich sme v roku 1970 mali 25 920 študentov vysokých škôl, v roku 2021 až 49 550. Počet žiakov ZŠ a stredných škôl sa pritom výrazne nezmenil, dvojnásobne však stúpol počet študentov gymnázií.

■ Hoci to znie prekvapivo, kriminalita v Bratislave od roku 2017 klesá – v roku 2017 sme evidovali 8547 prípadov, v roku 2021 - 6 536. V priebehu posledných piatich rokov máme menej krádeží, a to aj áut, menej vražd, lúpeží aj úmyselných ublížení na zdraví. Len znásilnenia zostávajú na rovnakých číslach, v roku 2021 ich bolo evidovaných sedem. Čo stúpa, je nedovolená výroba a držba omamných látok. (pn)

Ak nasneží a bude mrznúť...

O zimnú údržbu ciest III. a IV. triedy a k nim pridrúžených chodníkov sa v Petržalke postará 28 posypacích strojov a 9 zásobovacích áut. V zásobe má až 400 ton posypovej soli.

Samozrejme, spolupodieľať sa na likvidácii klzkých úsekov budú kolegovia aj manuálne, a to cez posypy úsekov a častí terás, schodísk či verejných priestorov, ktoré rovnako spravuje mestská časť, no ktoré sú pre naše stroje často neprístupné,“ hovorí Peter Slovák, vedúci Oddelenia správy verejných priestranstiev mestskej časti.

Údržbu počas sneženia tak bude na najväčšom slovenskom sídlisku zabezpečovať až 50 zamestnancov úradu,

pričom ďalších 20 ich v prípade potreby dokáže zastúpiť.

Šetrnejší posyp

Pre túto zimnú sezónu samospráva naskladnila približne 400 ton posypovej soli, pričom z toho asi 100 ton predstavuje takzvaný solmag. „Ide o chlorid horečnatý, ktorý je šetrnejší ako k cestným povrchom, tak k životnému prostrediu. Z tohto dôvodu je určený najmä na údržbu okolia Chorvátskeho ramena, vybraných chodníkov a zelených plôch,“ vysvetlil Slovák.

Hoci spomínané zásoby podľa vedenia petržalskej údržby v súčasnosti postačujú, v procese verejného obstarávania sa pre istotu nachádza ďalších 400 ton soli a 100 ton solmagu. (mh)

Výrazné zdražovanie sa prejavilo aj na cene posypových materiálov, čo pocítila samosprávna kasa. Zatiaľ čo v minulom roku za tonu obyčajnej soli mestská časť zaplatila 150 eur, tento rok sa cena za rovnaké množstvo soli vyšplhala na 200 eur a za solmag až na 510 eur.

Sol pre správcov

Petržalčania majú možnosť nahlasovať podnety spojené so zimnou údržbou cez e-mail zimnaudržba@petrzalka.sk, mobilné číslo 0947 487 487 alebo prostredníctvom aplikácií WhatsApp a Messenger.

Mestská časť znova bezplatne rozdáva posypovú soľ pre údržbu chodníkov aj správcovi bytových domov. Záujemcovia sa môžu hlásiť prostredníctvom vyššie uvedených kontaktov alebo na mobilnom čísle 0947 487 546. (mh)

Málo času pre seba?
S nami ho môžete mať.

Žehlenie Holi

Hálova 10, Petržalka
PON-PIA 8:00 – 17:00

Kontakt : +421 903 867 059

Ōvocné sady

NEZVYŠUJEME ZMLUVNÉ CENY

PARKOVACIE MIESTO ZADARMO

OVOCNESADY.SK

Stará výrobná hala ukrýva štýlové stolárstvo

▲ Ako sa Ludovít Franta, ktorý mal už na strednej škole IT firmu na appky a weby, dostal k práci s drevom?

Víta nás Ludo Franta a za hrdzavými vstupnými dverami ukazuje, ako prerobili niekdajšiu výrobnú halu neďaleko Matadorky. Na prizemí stolárska dielňa a lakovňa, v ktorej sa používa len tvrdý voskový olej, na poschodí štýlový showroom berlínskeho štýlu. Strohá elegancia, čisté línie, hrá džez... Ludo vtípkuje na úkor drevotriekových gigantov a jeho rozprávanie pôsobí, akoby zarábať peniaze výrobu drahého nábytku z masívu bola tá najľahšia vec na svete. Keď mu to poviem, krúti hlavou a tvrdí, že biznis v dnešnej dobe nie je ľahký, treba sa vraj obracať.

Hovorí, že je programátor a dizajnér a už na strednej škole mal IT firmu na appky a weby. „Vy ste taký hipster“

pokúsím sa byť trendy. „Ale kde, hipsteri nevedia zarábať peniaze,“ reaguje so smiechom a pokračuje: „Naši klienti postupne chceli, aby sme im vymysleli nielen vizuál na online, ale aj na offline. Keď prerábali firmy, chceli navrhnuť identitu aj pre svoj vnútorný priestor. A tak som hľadal partnera, ktorý je zručnejší vo výrobe než ja. Vyrastal som v coworkingu v obchodnom dome Dunaj, tam som sa stretol s Jakubom Adáskom. Jeho

otec kedysi vyrábala filmové kulisy, detstvo strávil medzi stolármi, pri dreve.“

Spoločne získali zákazku pre veľké kníhkupectvo. Na začiatku zabodovali výnimočným nápadom. Kníhkupectvo chcelo iné kancelárie, ako mávajú bežné firmy. A tak vymysleli nábytok, ktorý bežne v obchode nekúpite a zasadili ho do nevšedného konceptu. Zasadáčka s názvom Malý princ tak má napríklad v priestore lietadla

To, čo zvonku vyzerá ako výrobná hala na spadnutie, ukrýva vo vnútri stolárstvo, ktoré presahuje hranice Petržalky. Dvaja tridsiatnici Jakub Adásek a Ludovít Franta začínali pred tromi rokmi v garáži. Dnes vyrábajú drahý masívny nábytok a na dopyt sa nestážujú, hoci len podtácka pod pohár z orezkov z masívu stojí 25 eur.

▲ Pri pohľade zvonka by ste netipovali, že vo vnútri vzniká kvalitný nábytok z masívu.

a v stolíku piesok.

„Bol to úspešný projekt, ale trval dlhšie, pretože sme ho robili na kolene. Preto sme si povedali, poďme robiť to, čo

naozaj vieme. Poďme robiť s masivom.“

V Prievoze k jednej dielni v garáži, pridali ďalšiu a najskôr len s ručnými strojmi rozbehli stolárstvo. Tak vznikol Ajnfach.

Čo je „slow furniture“?

„U nás to nie je o impulzívnom nákupe,“ hovorí nám Ludo Franta, keď nás správa petržalskou dielňou, do ktorej sa pre výhodnú polohu pri diaľnici sťahovali pred polrokom. „Impulzívný nákup je tak do 20 eur a za to ponúkame maximálne drevenú vianočnú guľu. Aj by som vám ju ukázal, ale všetky sme vypredali.“

Doplňky zo zostatkového dreva ako dosky do kuchyne či hračky v tvare zvieratiek

tvoria len okrajovú ponuku. Tou hlavnou je masívny nábytok, ktorý prežije niekoľko generácií. Najčastejšie originál na zákazku, hoci majú aj vlastné sériové produkty.

Ich cieľová skupina preferuje eko trend, nadčasový dizajn a tzv. slow furniture. Pre vysvetlenie – nábytok v našich bytoch má hodnotu len pre nás. Sťahovať sa dá bez ujmy málokedy, keď predávame byt, kupujúci sa ho zbaví. Ale stôl z masívu má svoju hodnotu dlhodobo. Aj preto sa jeho cena pohybuje v tisícokoch eur. Kto je doň ochotný investovať?

„Naším najčastejším klientom je žena nad 45 rokov, ktorá už doma nemá deti, zariaďuje druhé bývanie s manželom, obaja už chcú mať pokoj od obitých rohov alebo zariaďujú investičné bývanie,“ hovorí Ludovít Franta. Ide o ľudí z vyššej strednej triedy, klientela z Petržalky teda nie je početná. Výnimočne sa týka Slnecník či iných novostavieb.

Veľmi populárne sú vraj klasické stoly, niektoré dizajnoval Ludovít, iné Jakub,

ďalšie architekti. „Ak si však klient nejaký stolík vymyslí a páči sa nám, zaradíme ho po dohode do nášho portfólia,“ vysvetľuje Ludovít.

„Toto sú fošne v surovom stave, z ktorých bude stôl,“ ukazuje nám počas prehliadky. „Tu sú zas budúce dubové madlá, ktoré budú pri výťahových šachtách, tu sedenie a police do jednej kaviarne a toto je dubový parapet na okno rodinného domu.“

Osobne ma najviac šokuje obrovská dubová fošna, z ktorej má byť veľký kuchynský pult. Len materiál na tento pult stál okolo 10-tisíc eur! „Si predstavte ten dub!“ hovorí Ludovít Franta, dodáva však, že táto práca je fakt špecialita. Už polroka dolaďujú detaily, hoci bežná doba dodania výrobku na mieru je osem týždňov.

Na konci dielne stojí niečo, čo sa mi sem vôbec nehodí. Karavan. „Pre klienta robíme interiér. Navrhli sme ho tentoraz z preglejky tak, aby si tam mohol odkladať veci na svoj windsurfing, vedel tam prespať, mal priestor na chladničku aj elektrinu.“

▲ V stolárskej dielni

▲ V lakovni, v ktorej sa nelakuje. „Používame tvrdý voskový olej, je viac eko a keď sa stôl poškodí, vieme ho lokálne opraviť,“ hovorí Ludovít Franta.

▲ Fošne za 10-tisíc eur. Pod nimi ďalšie, z ktorých bude kancelársky stôl doplnený modernými prvkami. Priznávam, že si to zatiaľ neviem predstaviť. Nečudo, ešte je k nemu dlhá cesta. Treba ho nakresliť, vyrezať, ohobľovať, ošmirglovať...

Vracajú remeslu jeho váhu

V dielni pracuje päť stolárov. Kým v nábytkárskych dielnach jedna partia nábytok vyrobí, iná zmontuje a ďalšia rieši reklamácie, v Ajnfachu chodia na montáže rovnako stolári, ktorí ho vyrobili. „Potom nemáme reklamácie,“ konštatuje Ludo Franta prsto. A to ani nie sú všetci vyučení.

„U nás to je tak, že každý, kto robí s drevom, väčšinou robil v gastronómii,“ prekvapí ma. „Ja mám youtubový kanál o varení, Jakub vlastnil hotdogáreň na Kamennom námestí, kde robil aj kváskovú pizzu. Drevo mal len ako

hobby. Podobne ďalší naši stolári. Možno to ovplyvnil aj covid. Ľudia chceli pracovať rukami. Doma mali malú dielničku a chceli nasledovať svojho deda či pradeda. Robiť reálnu stolársku prácu s klasickými postupmi. Nie ako u nábytkárov, formátovať, píliť a spájať tisíce drevotriekových nábytkov. A my sme ich vzali, lebo sú rovnakí nadšenci ako my. Napokon aj Jakub občas povie, že on nie je stolár.“

Títo mladíci, - všetci majú podobne ako Ludo okolo 30

Článok vznikol v spolupráci so stránkou www.kdemaju.sk, ktorá mapuje vyše tisíc prevádzok a služieb v Petržalke.

kde.maju.sk
Petržalka

foto: Martin Kleibl

**OTÁZOK
HLADANÍ
ODPOVEDÍ**

**KTORÉ TI
NEDAJU SPÁŤ!**

STREDA | vždy o **18:00** hod.

- 1. 2. KDE JE PRAVDA V DOBE POSTFAKTIKKEJ?**
- 8. 2. „BOH JE MŔTVÝ!“ V ČOM MAL FRIEDRICH NIETZSCHE PRAVDU?**
- 15. 2. KTO SME? – ČLOVEK, ROZUMNÉ ZVIERA, ALEBO NIČO VIAC?**
- 22. 2. PREČO SA ZLÉ VECI DEJÚ DOBRÝM ĽUĐOM?**
- 1. 3. ČO JE TO SMŔŤ – VYSLOBODENIE Z VÁŽENIA TEĽA, ALEBO NAŠ NEPRIATEĽ?**
- 8. 3. KDE SA UKRÝVA TAJOMSTVO VEČNOSTI?**
- 15. 3. ČO PRINESIE BUDÚCNOSŤ? STRACH ALEBO NÁDEJ?**

Wolkrova 4 BA – Petržalka (v zasadačke na prízemí)
info: 0907 630 349 | bratislava.dotknisaneba.sk

RE/MAX
Chcete predat' byt?
Volajte Re/Max
pani HOLEŠOVÁ
Tel.č. 0903 314 136

**FÉROVÝ
AUTOSERVIS**

Panónska cesta 24
85104 Bratislava
Telefón: +421 917 459 966
+421 905 245 000

NAŠE SLUŽBY

- Kompletná servisná prehliadka vozidla
- Kontrola vozidla pred kúpou
- Príprava a vykonanie STK a emisnej kontroly
- Výmena motorových olejov
- Pneuservis
- Test tlmičov a brzd
- Výmena brzdovej a chladiacej kvapaliny
- Výmena olejov manuálnych prevodoviek
- Nastavenie geometrie vozidla
- Údržba autoklimatizácie
- Diagnostika elektroniky vozidla
- Predaj a výmena akumulátorov
- Mechanické opravy: rozvody, spojky, brzdy...
- Odborná montáž ťažných zariadení
- Klampiarske a lakovnicke práce
- AUTOSKLO – opravy a výmeny

EUROREPAR CAR SERVICE

SERVIS A OPRAVY VŠETKÝCH ZNAČIEK

Tvorte s nami Petržalské noviny

Chcete sa s nami podeliť o radosť, skúsenosť či o to, čo vás v Petržalke trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl petralskenoviny@gmail.com alebo na našom Facebooku www.facebook.com/petralske.noviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Čo to bude, keď to bude?

Objekt na Farského začali rekonštruovať. Ako bude vyzeráť po dokončení?

Juraj

(pozn. red. Prvé vizualizácie obnovy objektu boli známe už v roku 2010, v roku 2015 dostal projekt kladné územné rozhodnutie. V ňom sa hovorilo o nadstavbe dvojpodlažného objektu o jedno nadzemné podlažie navrhnuté ako átrium, kde malo vzniknúť 21 apartmánov a na prízemí 31 parkovacích miest. Mal byť zastrešený plochou pochôdnou strechou a vegetačnou strechou v átriu

a druhé poschodie využívané na priestory občianskej vybavenosti. Aktuálny projekt Cyril Šedo, riaditeľ spoločnosti TATRAK, ktorého sme oslovovali vo februári 2022, ne-

špecifikoval. „Súčastou bude nadstavba jedného podlažia. Pribudnú aj parkovacie miesta, a to v rámci objektu na prízemí na úkor obchodných priestorov,“ napísal nám.)

Slabé tempo prác

V stredu 11.1. som sa bola prejsť pri kostole, na vybudovaní električkovej trate som videla pracovať dvoch robotníkov, jedného v bagri, druhého v nákladiaku, hoci pripúšťam, že niekde v zradu mohli byť aj ďalší. Tempo prác

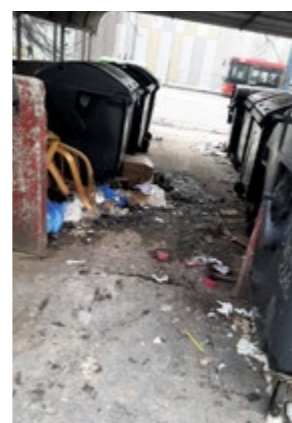
sa nedá porovnať s tými na divadle Aréna. Privítala by som lepšie informovanie o napredovaní prác. Na stránke petralskaelektricka.sk, kde magistrát informuje o výstavbe, je posledná informácia z 2. 12. 2022... **Miroslava**

Pripadám si, že žijem v kontajneri

Pri OC Galéria Tesco sa za bytovkami nachádza menší park. Ten využívajú psičkári, rodiny s deťmi, starší občania aj zberba mesta. Práve táto posledná kategória najviac prispieva k znečisteniu parku a každý deň znepriemňujú život obyvateľom bytoviek svojím správaním.

Už druhý rok dobrovoľne sama chodím zbierať smeti, ktoré tu ľudia zanechajú. Tento rok sa mi podarilo vyzbierať ani nie jedno vrece, nakoľko sa mi roztrhlo. Okoloidúci na mňa zazerali ako na blázna, psičkári sa posmievali a niektorí ani nepoupratovali po svojich miláčikoch. Očividne ich netrápilo sklo na trávniku, respirátory, igelitové vrecká a more flaštičiek od alkoholických nápojov. Hanbiť by sa mali. V tomto roku bol mestskou časťou uprataný park tak jedenkrát, možno dvakrát. Sú tam aj nové koše,

ktoré sú ale, očividne, zbytočné, keď ich nevyužívajú ľudia. Nehovoriac o stave kontajnerov, ten je skutočná hanba. Bola sľubovaná zmena na kontajnery na kľúčik/pípač, no za tie dva roky, odkedy to bolo sľubované, sa nič nestalo. Nevie, ako si ostatní užívajú prechádzky po parku, keď tam je zberba, ktorá neustále pije, nadáva, kričí a smrdí. Už by sa s tým malo niečo urobiť, už si pripadam, že žijem v kontajneri a nie na sídlisku.

Zuzana U.

František Hajko: Začať s ping-pongom sa dá aj v 75 rokoch

„Keď mi niečo doma spadne na zem a zohýbam sa pre to, tak vzdychám. Avšak, keď sa zohýbam pre loptičku, vtedy mi to ani nenapadne,“ hovorí František Hajko, najlepší petržalský stolnotenistický hráč medzi veteránmi. Tento rok bude mať 86 rokov a z vlastnej skúsenosti vie, že začať s ping-pongom sa dá aj v 75 rokoch. Poradí vám, ako na to.

Celý život športoval. V mladosti hral futbal za Košice, ako brankár chytal aj v juniorskej reprezentácii za Československo. V Trnave sa vyučil za chladiarskeho mechanika, v Bratislave začal hrať na ľavom krídle za Spoju, po polroku sa stal kráľom strelcov v krajskej súťaži, záujem oňho prejavil Slovan. Sľubnú kariéru však zabrzdlili zranenia. „Futbalu a hokeju som sa však nevzdal celý život, hrával som až do seniorského veku,“ spomína a dodáva, že stopku záľube dalo slabé srdce. „Po troch bajpasoch mi lekár povedal: ‘Feri, už žiaden kontaktný šport...’“

Nový impulz prišiel od manželky. František Hajko s úsmevom hovorí, že jeho žena číta všetko. V Petržalských novinách našla informáciu, že na Hrobákovej sa stretávajú seniori a hrávajú stolný tenis, a tak ho tam poslala. Hráči sú na opačnej strane stola, žiaden kontakt, to by šlo, povedal si. Písal sa rok 2013, pán Hajko sa chystal v júli oslavovať 76 rokov.

Veď nejde o život, aspoň si zaskáčeš

„Na začiatku to nebolo bohviečo,“ spomína so smiechom. „Boli tam lepší hráči,

prehrával som. Ale bola to dobrá partia ľudí, a tak som vytrval.“ Zlepšoval sa. Po troch rokoch už porážal tých, ktorí na začiatku porážali jeho. „Výkonnosť som sa posunul k tým, čo hrávali ligu.“ A začal pravidelne chodiť aj na turnaje veteránov. „To bola vlastne tiež náhoda, ku ktorej dopomohla moja manželka. Boli sme v Trenčianskych Tepliciach na liečeni a ja som sa tam nudil. Ona mi hovorí, že si kdesi prečítala, že v Trenčianskej Teplej hrajú veteráni. Hovorí mi: ‘Choď sa tam pozrieť’. Väčšinou to boli stále aktívni ligoví hráči, takže som spočiatku dostával pekné nakladačky.“

Turnaj veteránov je séria zhruba siedmich turnajov ročne, ktoré sa konajú po celom Slovensku a vyvrcholia v závere roka na turnaji, kde sa stretne najlepšia osmička a bojuje o titul majstra Slovenska. V decembri 2022 to bolo v Bratislave a František Hajko skončil v kategórii 80+ na 4. mieste. Odohral sedem zápasov, každý sa hral na tri víťazné sety. Na turnajoch nie je jediným Bratislavčanom, ale určite najúspešnejším Petržalčanom. A to je len o mesiac mladší ako najstarší hrajúci slovenský veterán!

Vo veku 85 rokov sa mu nelení nastúpiť ráno o šiestej

▲ František Hajko získal sedemkrát Putovný pohár starostu Petržalky, je aj Osobnosťou Petržalky 2020.

na vlak a o deviatej už stáť pri stole oproti svojmu súperovi. „Keď idem na východ, o jedenástej večer nasadnem do vlaku, aj si pospím. Ale dávam si budík, aby som nezaspal, keď treba vystúpiť pred Košicami,“ smeje sa. „So spoluhráčmi sa už poznáme, niekedy, keď sa ubytujeme deň vopred, dokážeme spolu do noci hrať karty. Už som chcel tento rok skončiť, ale presvedčili ma.“

Nadchol už viacerých

Stolný tenis je šport vhodný aj pre seniorov, trénuje reflexy, hýbete sa, skáčete. „A zohýbate sa pre loptičku, ale ani to nevnímame,“ hovorí František Hajko, ktorý chodí trénovať dvakrát do týždňa. „V Klubovni seniorov na Osuského sa treba prihlásiť vopred. V DK Lúky sa zas dá hrať v nedeľu od 10h do 12h.“

Tam je osem stolov, prídete, zaplatíte ako senior jedno euro, ostatní platia tri. Piaty od 8h do 12h sú vyhradené len pre seniorov. My si zavazujeme si budík, aby som nezaspal, keď treba vystúpiť pred Košicami,“ smeje sa. „So spoluhráčmi sa už poznáme, niekedy, keď sa ubytujeme deň vopred, dokážeme spolu do noci hrať karty. Už som chcel tento rok skončiť, ale presvedčili ma.“

Smeje sa, že má výkonnosťne seberovných partnerov, ktorí majú okolo 65 rokov. Teda o 20 menej ako on. Pre stolný tenis nadchol už viacerých. „Keď príde niekto nový a vidím, že dobre hrá, prehodím s ním pár viet. Nedávno prišiel na Osuského pán, s ktorým sme sa dali do reči, teraz si už voláme a dohadujeme sa, kedy si pôjdeme spolu zahrať. Pozýval som ho aj do nášho denného centra pre seniorov na Vyšehradskej. Stabilní spoluhráči mi totiž odchádzajú. Majú problémy s kolenami, nevládu... Kedysi, keď som začínal, sme boli šesťnásti, dnes sme zostali len štyria. Privítal by som nových,“ hovorí.

Seniorom odporúča prísť do jedného z piatich petržalských seniorských denných centier. „Nájdete si priateľov, okrem ping-pongu hrávame šach, petang. Jednota dôchodcov organizuje rôzne poznávacie zájazdy. A keď nechcete chodiť do centra, tak vyskúšajte klubovňu na Osuského alebo Petržalskú komunitnú športovú ligu v stolnom tenise. Organizuje sa štvrtročne v DK Lúky a registrovať sa môže každý.“

(in) foto: www.ja910.rajce.idnes.cz, in

15. 1. Ne: 17:00
Bláznivá komédia v trojke
Zuzana Ľubková, Maja Labuda a Martin Mihalčovič
POZVÁNKA

22. 1. Ne: 17:00
Učinkujú: K. Haydu, M. Gálik Partlová / Natália Puklušová, D. Ziaranová, M. Mihalčovič, R. Štefánik, S. Ferencová
Milenec

25. 1. St: 19:00
Petr Nárožný, Veronika Fritmanová, Zuzana Zákova / A. Kotlíková, R. Hájek / Martin Zahálka ml., A. Procházka / Vasil Fridrich, A. Zedníčková / S. Křestanova
Miliónový údržbár

1. 2. St: 19:00
Francúzska komédia Roberta Thomasa
Mandarinková Izba

12. 2. Ne: 17:00
VALENTÍN & BEATLES

26. 2. Ne: 17:00
Katarína Ivanková, Tomáš Palonder, Marcel Ochránek, Jakub Ružička, Mirka Partlová, Natália Puklušová
FRIDA
MALOVAŤ A MILOVAŤ
BERI, HEVIER, OSÁTKO

27. 2. Po: 19:00
Peter Kočíš / Marcel Ochránek, Karín Glasová / Zuzana Moravcová, Marek Majeský / Přemysl Boublík, Jana Valocská / Lucia Vrábliková, Dušan Szabó, Erik Petovský / Juraj Hrdka
Štálené nožníčky

28. 2. Ut: 19:00
Honza Holík / Jakub Slach
CAVEMAN

Teatro Wüstenrot
DK Ružinov
Ružinovská 28
820 09, Bratislava
www.gedur.sk
gedur@gedur.sk
+421 905 668 070

Hráme pre Vás v DK Ružinov!

Predpredaj vstupeniek
Ticketportal

Nechodia vám Petržalské noviny? Kontaktujte nás: t. č. 02 3268 8830, email: redakcia@banoviny.sk

PETRŽALSKÉ NOVINY

20. 1. 2023 • vychádzajú 29 rokov • číslo 1
ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18

VYDAVATEL: NIVEL PLUS s.r.o., Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava • **IČO:** 35712058 • **REDAKČIA:** Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava, email: jarunkova@banoviny.sk, tel: 02/62801182, **Šéfredaktorka:** Ingrid Jarunková • **Inzercia:** 0911 668 469, email: skrabakova@banoviny.sk • **web:** www.banoviny.sk • **Tlač:** MAFFRA a.s., tlačiareň MAFRAPRINT Olomouc • **DISTRIBÚCIA:** Red Post, s. r. o.

PR reklama je graficky vyznačená ■ Neobjednané príspevky nevraciam a nehonorujem.

Kluby ZDRAVIA

V PETRŽALKE v roku 2023

- 26. 1. LIEČBNÉ PÔSTY**
MUDr. Milan Moskala
- 23. 2. KLÍČKY – ZÁZRAK ŽIVOTA**
RNDr. Ľubka Ludhová
- 23. 3. ZÁHRADA BEZ CHÉMIE**
doc. Ing. Rastislav Lagaňa, PhD.

KDE: Wolkrova 4, BA – Petržalka (v zasadačke na prízemí)

Kontakt: Mgr. Juraj Turóci | 0948 526 722
bratislava.dotknisaneba.sk

Blaise Pascal	skratka pre polyvinylchlorid	oklamať sa	obkladajú debnením	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	syn lesného boha Fauna	rozrývať	skratka pre a dato	mátohy (det.)	trsnatá rastlina	Pomôcky: Havka, lili-put, chala, Asopos	leto, po česky	Izabela (dom.)	citoslovce vyjadrujúce radosť	iskrenie (expr.)	nepravý vedec (pejor.)	urobil udanie	zrde	
popod				Semiti rozotiera						kolibrí formát (polygr.) počíta								
1. časť tajničky																		
zošľachtovať							ženské meno panvica						blato (expr.) vlastnou rukou					
Pomôcky: ELI, adas, Lato, anol, Akis, ria	epocha triasu citoslovce drapnutia					poštovné cit. povzbudenie do niečoho						horúco, vrúcne zvonka						
spochívá					obec na Slovensku	4. časť tajničky					zrodenie (kniž.) krčah, krpka					spiežovec	malí anjeli	
typ pobrežia				ráňajú (bás.) vialo (bás.)						skratka krátkych vln obľialo sa		riedke tkanivo	2. časť tajničky					
nech, po česky			elán, nadšenie udrie (hovor.)						zdvorilo žiadaj zahovorila					cit. zvuku cinknutia citoslovce bujnosti				
kazila sa (hovor.)							spojiť sponkou roznecovala sa									tiež znížený tón e		
zaujímala sedáciu polohu							natriete lakom kiežby											
Pomôcky: anis, iberka, arba, ononid	pohanila, zhanobila	programovací jazyk osamie, osirie				nelietavý vták tohto mesiaca					bol ohromený Šarlota (dom.)							
rozotrel											skr. štátu New Jersey predložka so 7. pád.					rímske číslo 6 nasype dovnútra		
týkajúci sa ôs				čistilo sa od prachu slečna (z angl.)										predmet ženské meno				
značka titánu			zn. pre milivolt rímske číslo 51			pisatelia životopisov ochabnutie organizmu												
nádoba na uhlie							prútený plot rozprávková bytosť					masné horniny husársky kabát					majúca ostré zuby (zried.)	nútil
zabezpečovala											otec nymfy Aigíny zaslepení							
skratka pre iteretur			núti sa milenci							postaví sa obkrúti sa								
vzorec fluoridu lítneho				šabatový chlieb, barches emblém					Oľga (dom.) časť motora							značka tália druh glykozidu		
lietadlo (hovor.)					zn. pre pascal autonómna oblasť			udatné, odvážne skrze						skr. súhv. Orión ázijský vozík				
Pomôcky: porto, kvač, kivi, atila	starší poľský futbalista (Grzegorz)	africká antilopa osudové znamenie					šľapaj, stupaj pociťuje túžbu						cyklohexanol cit. zvuku kuvika					
Alojz (dom.)							určený na tkanie koval					cez (zastar.) ples (hovor.)					turovitý párnokopytník	
záverečné slovo modlitieb						prikladajte na oheň EČV Žiliny												
3. časť tajničky																		
oslovovali zámenom oni								udreli, buchli (expr.)						obyvateľ Dácie				